

De jonge kerk van Overschild staat op oude grond. In een document uit de vroege 11^e eeuw wordt een zekere Sibrant in ‘Extra Scaldmeda’ genoemd die een betaling van 30 munten toezegt aan de abdij Werden aan de Ruhr. Het toponiem Overschild verwijst naar de ligging voorbij het Schildmeer, gezien vanuit Schildwolde. Het tegenwoordige dorp ontstond pas in de tweede helft van de 19^e eeuw, toen het moerassige gebied definitief werd ontwaterd met behulp van poldermolens. De arme grond werd toen vruchtbaar gemaakt met aarde van afgegraven wierden elders in de provincie. Tot 1880 konden de inwoners van Overschild voor de kerkdienst terecht in een boerenschuur (later in de openbare school) of ze moesten uitwijken naar kerken in de omgeving. Na de ingebruikname van een eigen kerk in 1880 werd deze nog lange tijd bediend door hervormde predikanten van omliggende kerken. Omdat de gereformeerden hun kerk een jaar eerder op minder dan 200 meter afstand hadden gebouwd, tekenden zij bezwaar aan, maar dit werd door de Gemeente Slochteren ongegrond verklaard.

Bouwhistorie

Onbekend is wie verantwoordelijk was voor het ontwerp van de sobere, recht gesloten zaalkerk met neoclassicistische elementen. De symmetrische façade wordt onderbroken door drie grote rondboogvensters waarvan de middelste zich bevindt in een licht naar voren springend gedeelte dat naar boven toe een vierkant torentje vormt. Dit wordt bekroond door een ingesnoerde spits omgeven door een balustrade. De klok werd in de Tweede Wereldoorlog weggevoerd en in 1946 vervangen. Onder in de toren bevindt zich een rondboogingang. De zijwanden worden door lisenen verdeeld in vier vakken die elk zijn voorzien van rondboogvensters. In de sluitwand bevinden zich er nog eens twee. In 1926 werd aan de achterkant een consistorie aangebouwd.

Waterstaatsstijl

De vormgeving in Waterstaatsstijl maakt dit kerkje tot een waardevol historisch bezit. Voor de goede orde: het is geen officiële Waterstaatskerk en niet alle Waterstaatskerken zijn neoclassicistisch. Waterstaatskerk is de benaming voor Nederlandse kerkgebouwen die in de periode 1824-'75 met financiële steun van de landelijke overheid werden gebouwd. Het ontwerp en de bouw van dergelijke kerken was onderhevig aan de goedkeuring en controle door ingenieurs van het ministerie van Waterstaat. In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht is het begrip Waterstaatskerk niet verbonden aan een bepaalde bouwstijl.

Interieur

Het interieur van de kerk is grotendeels in oorspronkelijke staat bewaard gebleven. Voor de sluitwand bevindt zich een preekstoel met een sierlijke kuip met geprofileerde panelen boven een ingezwenkt hangend ‘lampet’. De balustrade van de opgang is voorzien van gietijzeren spijlen. Aan weerszijden staan overhuifde banken voor de kerkenraad. De overige ruimte is geheel gevuld met banken aan weerszijden van een middenpad met twee potkachels. Op een tribune tegen de torenwand staat een orgel dat in 1952 in de kerk werd geplaatst. Het was het eerste instrument van de hand van de orgelbouwer Mense Ruiter dat oorspronkelijk had gediend als een huisorgel voor veilingmeester Piet de Roos uit het Friese Minnertsgea. De gave staat van het interieur was in 2002 de aanleiding tot de overdracht aan de Stichting Oude Groninger Kerken. Het was de vijftigste kerk van de stichting.

© Gebaseerd op tekst van Justin Kroese (ODE: 50-jarig jubileum van SOGK 2019), aangevuld met informatie van Peter Hoffer.

© SOGK 2021, herziene versie